

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Az „UJ KELET” telefonjai

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal — — — 977
Zs. N. Sz. — — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

MAJDO-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre — —	450
Félévre — —	240
Negyedévre — —	130
Egy hónapra — —	45
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 2 lei	

Csehszlovákiában	
Egy hónapra — —	12 ck
Egy szám — —	1 ck

VI. évfolyam, 17. szám

Cluj -- Kolozsvár, 5683. Adar 21.

1923. március 9. Péntek

A fehér ember

Nagy és megrendítő szimbólum van Ausztria zsidóságának elhatározásában, amellyel a fajvédő népszámlálás gyanus célzatu kérdéseire felelt. Memento a hanyatló Európa népeire, az egész fehér emberiséghez, amely a gyűlölet dagadó hullámai között már-már elvesztette a fehér ember magasabb öntudatát.

Tegnap, vagy tegnapelőtt tartották meg a kampókeresztes Ausztriában a népszámlálást. Az összeírás lapokon ezalkalommal egészen szokatlan és ujszerű rubrikák szerepeltek. Különösen két új rovat van, amelyeknek szerves összefüggését a mai antiszemita kurzussal lehetetlen fel nem ismerni. Ezekbe a rovatokba a népi hovatarozást és a fajiságot kell bejegyezni. A cél világos: az osztrák kormány pontos statisztikát akar arról, (a fuldokló Ausztriának nyilván ez a legégetőbb problémája) hány árja és hány szemita fajtájú ember lakik a köztársaságban, hogy ebből alkalmas időpontban levonja a maga messzemenő kormányzati következtetéseit. Azoknak, akik a nyílt-homloku zsidó népiség hitét vallják, semmi kifogásuk nem lehet ellene, ha valaki nemzeti hovatarozásuk felől érdeklődik. Csak magukat eltagadó asszimilánsoknak zsinos a kérdés és ők valóban nagy dilemmában vannak. Egy Ohrenstein nevű ur már meg is pendítette az egyik bécsi liberális lapban, nem volna-e helyes, ha a zsidók a fajkérdés rubrikájába a germánok irának. A német sajtó ez ellen természetesen hevesen tiltakozott. Am az öntudatos zsidóság is megdöbbenéssel fogadta a népszámlálási újításokat. Miért kíváncsi dr. Falk belügyminiszter éppen most a nemzetiségre és külön a fajra? Milyen alapelvek szerint akarja a faji hovatarozás kritériumait megállapítani? Erre a kérdésre dr. Frank azt mondja: A tudomány és a kutatás megdönthetetlen megállapításai alapján. Eppen itt van a bökkenő. Mit állapított meg a tudomány és a kutatás eddig a fajkérdésben? A múlt század vége és a huszadik század eleje hangos volt a fajkérdésről folytatott tudományos vitáktól, a könyvek egész garmadát írták össze. Chamberlain, Dühring és Wagner világá kürtölik a nagy árja hősköteményt, Luschán viszont bebizonnyítja, hogy árja faj sohasem létezett. Pedig Luschán a legnagyobb német antropológus. Zollschan a tiszta fajok mellett tör lándzsát, Jean Finot viszont tagadja, hogy egyáltalán léteznének fajok. Melyik tudományos megállapítás szerint kell kitölteni a népszámlálási lapot? Mit irnak be a német arisztokraták, akikről a Sém-Gotha almanach oly jellegzetesen mutatja ki, hogy át meg át vannak itatva zsidó vérrrel. Vagy mit irjanak be a nagy Wagner unokái, akiről Nitsche megállapította, hogy minden antisemitizmusa ellenére igazi zsidó típus volt.

Ma már csak egy tudományos megállapítás állja meg a helyét: tiszta fajok nincsenek, ilyenek csak az emberiség állapotában voltak. A kulturhistoriában fellépő fajok már csak a sors vihara által összesodort különböző embercsoportok. A régi fajokból számtalan keveredés folytán új, soha nem sejtett embertípusok keletkeztek, amelyeket már nem annyira a fajiság antropológiai jellege és a millió köt össze, de sokkal inkább a nyelv, a kultúra, az erkölcs és a történelem. Ezek azonban már nem fajok, hanem népek és nemzetek. Csak egy faj van ma Európában: a fehér faj. Ebbe vertek gyökeret a germánok, a kelták és szemiták és ezekből

származtak aztán az európai népek, az angolok németek, franciák, olaszok és zsidók.

Az ausztriai zsidó nemzeti tanács népszámlálás előtt felhívással fordult a zsidósághoz, hogy a népszámlálási lapot a következőképpen töltsék ki: Vallása: *mózesi*. Népi hovatarozása: *Zsidó*. Faja: *Fehér*. A tudományos igazságoknak, csak így felelhetek meg az ausztriai zsidók. És van ebben az elhatározásban valami nagy és megrendítő szimbólum. Memento az egész fehér emberiséghez: ne feledkeztek meg róla, fehér emberek vagyunk. Ha más-más

nemzethez is tartozunk, ha más célok és álmok felé hajt is sorsunk, de fehér emberek vagyunk és a fehér faj ősméhe dobott mindnyájunkat az emberi szenvedések közös útjára. Ma, amikor a gyűlölet kannibáli csatakiáltása tölti be Európa levegőjét, megváltó intelemként hangzik az ausztriai zsidók vallomása. A fehér emberiség tépi, marcangolja egymást, szakadékokat vág és kínai falakat emel s közben egyre mélyebbre süllyed és halad a romlás felé. Az ausztriai zsidók kiáltották először Európa fülébe: térjetekek észhez, mindnyájan fehér emberek vagyunk.

Törökország új békefeltételei

Franciaország hajlandó új tárgyalásokat kezdeni

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Angora, márc. 8. A nemzetgyűlés kedden fejezte be a béketervezet vitáját. A kormány, amelynek a nagy többség bizalmat szavazott, felhatalmazták, hogy folytassa a tárgyalásokat, mégpedig a következő alapokon:

a kapitulációk eltörlése,
a pénzügyi, gazdasági kérdések szabályozását és Mossul kérdésének elintézését későbbre kell halasztani.

a szövetséges mondjanak le Karagacsról, a békeszerződés ama határozatait, amelyeket a török béke delegációval együtt hoztak meg, elfogadják.

Görögország fizesse meg az elpusztított területek helyreállítására szükséges jóvátételi összeget.

Az érkezett jelentések szerint a nemzetgyűlés Mossul-kérdésében újabb tárgyalások felvételét határozta el és a területek evakuálását

sát a békeszerződés aláírása utánra követeli.

Páris, március 8. A francia kormány hajlandó a szövetségesekkel együtt újból felvenni a béketárgyalások fonalát a törökökkel, ha az angorai kormány elfogadható ellenjavaslatokat terjeszt elő.

Görögország csapatokat koncentrált

Konstantinápoly, március 8. A görög csapatoknak Nyugattráciába való összpontosítása még tart. A Szalonikiban állomásozó angol hadvezetőség Dedeagacsba költözködött át, ahol a görög és angol gőzösök hadianyagot raktak partra.

Athén, március 8. A görög kormány elhatározta, hogy felveszi a gazdasági összeköttetést Szovjetországgal. Ecélből a szovjetkormány szófiai képviselőjével már folynak a tárgyalások.

Bratianu sulgოსnak tartja a helyzetet

Feltűnést keltő királyi kihallgatások. Ma kezdik meg az alkotmány vitáját.

Viharos kamarai ülés

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Ma, pénteken kezdődik meg az alkotmányreform nemzetgyűlési tárgyalása és minden érdeklődés az egyesült ellenzék magatartása iránt nyilvánul meg. Tegnap jelentésünk arról szólt, hogy a nemzeti párt a parlamentben való visszatérést határozta el, hogy ott obstrukcióval is megkezdje az alkotmánytervezet elleni küzdelmet. A párt egyrésze ugyan szivesebben tartana ki az eddigi taktika mellett, de a többség, a fiatalok és türelmetlenek elérkezettnek látják az időt, hogy döntő rohamot intézenek a kormány ellen. A „Lupta” erről a kérdéstről a következőket írja:

— Ha a nemzeti párt visszatér a parlamentbe, ez az elégedetlenség és a harci vágy elemi kitérése lesz. Ez a kitérés csak erőszakos lehet. Sokan a képviselők közül a parlamentbe való visszatérést csak a legkíméletlenebb harc megkezdésével tudják összekötni, hogy megakadályozzák a többség munkáját. A pénteki nap mindenesetre meglepő eseményeket hoz, amelyek semmiképpen sem lesznek kellemesek a kormánynak.

A megfontoltabb elemek, hir szerint, Maniu Gyula intenciójára azt kívánják, hogy pénteken az egyesült ellenzék is deklarációban tiltakozzék az alkotmányozás ellen, amint azt a beszarabiai és bukovinai pártok kivüliek és a német képviselők is megteszik és minden biznnyal a magyarok is. Szükségesnek tartják, hogy az erőszakosabb lépések előtt a szokott parlamentáris formák között is kifejtsek, miért válik szükségessé az obstrukció.

Vihar a kamarában

Az izgalom természetesen már ma urrá lett a képviselőkön és a mai ülésen már hangos jelenetekben tört ki.

Bukaresti távirat szerint a kamara ülésén Madgearu tiltakozott az ellen, hogy a Camuflari Steana Romana ügyében előterjesztett interpellációját levették napirendről. Hangsúlyozta, hogyha nem engedik interpellációját előterjeszteni, az csak Bratianu Vintila pénzügyminiszter műve lehet. Bratianu pénzügyminisztert szélhámosnak mondja s erre óriási lármát keletkeztet. Többen követelik, hogy közöljék azokat az okokat, amelyek a javaslatnak napirendről való levételét szükségessé tették. Balanescu liberális kéri, hogy vagy vonja vissza szavát Madgearu, vagy utasítsák a fegyelmi bizottság elé.

Madgearu kijelenti, hogy amennyiben interpellációját a holnapi ülésen nem terjesztheti elő, szavát nem vonja vissza. Erre a viharos jelenetek megismétlődnek; végül is Madgearut a fegyelmi bizottság elé utasítják. Bratianu Vintila pénzügyminiszter kijelenti, hogy kész válaszolni Madgearunak, de nem interveniálhat, hogy a napirendet interpellációja miatt megváltoztassák. A pénzügyminiszter válasza után az elnök szünetet ad, hogy a fegyelmi bizottság ítéletet hozzon.

A szenátus ülésén Bianu kérdést intéz a közoktatásügyi és kulturminiszterhez az erdélyi magyar iskolákban és templomokban folyó irredenta agitáció miatt. Kifogásolja, hogy a magyar templomok és iskolák nincsenek megfelelő ellenőrzés

alatt. Azután napirendre térnek át és vita nélkül ratifikálják a román-angol egészségügyi egyezményt.

A magyar iskolák ellenőrzése

Az újszó ujbóli megnyitása után Rakovitz felolvassa a fegyelmi bizottság jelentését, amely öt napi kizárással sújtja Madgearut, ha nem vonja vissza a használt sértő kifejezéseket.

Madgearu kijelenti, hogy nem vonja vissza a „sarlatán” szót.

Junian a házszabályokhoz kér szót és megállapítja, hogy Madgearu nem sujtható kizárással, különben is Bratianu Vintila ugyanezt a kifejezést használta.

Rakovitz fentartja indítványát, amelyet az elnök szavazás alá bocsát. A szavazás eredménye nagy szendzsiót keltett, mert az indítvány mellett ugyanannyian szavaztak, mint ellene.

Elnök erre az ülést nagy zajban bezárja.

A miniszterelnök a kormány jövőjéről

Az ellenzék erőteljes készülődései és a felfokozott izgalom a liberális pártban is bizonyos nyugtalanságot keltettek. Legfőképpen azokért a hírekért, amelyek szerint a kormány helyzete súlyos és az alkotmányreform keresztülvittele után elhagyja helyét.

A liberális pártban — írja a „Lupta” — a kormány jövője iránti bizalom megrendült és ez a kormánypárt tegnap esti újabb értekezletén a miniszterelnökhöz intézet interpellációban jutott kifejezésre. Az értekezleten az elnök Bratianu miniszterelnök a sajtószabadság mellett tett kényszerű vallomást, kiterjeszkedett bővebben az általa nacionalizálására és végül apellált a többségre és kérte a leglelküsemertesebb támogatást. Utána Tatarescu szólalt fel, aki biztosította a kormányt a párt rendíthetetlen bizalmáról, de egyben kérte a miniszterelnököt, nyugtassa meg a többséget és mondja meg, mi igaz abból a hírből, hogy az alkotmány után a kormányzást másnak adják át.

— A liberális pártnak — folytatta Tatarescu — történelmi hivatása van, amelyet be kell töltenie. A pártnak az alkotmány után is helyén kell maradnia, hogy az ország konszolidálását végrehajtsa.

Bratianu miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a mai helyzet valóban igen súlyos. Ha azonban a többség támogatása olyan lesz, hogy a mai kritikus periódust a kormány átküzdheti — akkor a hátralévő munka már könnyű lesz.

Minisztertanács

Repatriálják a Wrangel-katonákat

Bukarest, március 8. A mai minisztertanács elsősorban a betervezett költségvetés általános alapelveivel foglalkozott és elhatározta, hogy a költségvetést a parlament éjjeli üléseken fogja tárgyalni. Azután a minisztertanács elhatározta, hogy miután a szövetséges kormányok visszautasítják ama korábbi megállapodás teljesítését, hogy a Romániába menekült Wrangel-katonák ellátásának költségeihez hozzájárulnak, a Wrangel-menekülteket repatriálja Oroszországba.

Florescu igazságügyminiszter bejelentette, hogy az új lakbérleti törvényjavaslat elkészült és azt a legközelebbi napokban a parlament elé terjesztik.

Királyi audiencián az averescanusok?

Bukaresti jelentés szerint a közeli napokban a király számos politikust fogad kihallgatáson, hogy velük az alkotmányreform megoldásáról tárgyaljon. Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy a meghívottak legnagyobb része Averescu-párti. Ebből a néppárt erőteljes előretörésére következtetnek, annál is inkább, mert az utolsó napokban a kormányutódlás kérdése újra felszínre jutott. A jelentés szerint az erdélyi néppártiak közül az uralkodó Goga Octavian és Dăianu esperest hívta meg kihallgatásra.

Az Uj Kelet munkatársának alkalma volt csütörtökön a késő esti órákban beszélni Dăianu esperessel, akivel közölte a bukaresti híradást. Dăianu esperes a következőket mondotta:

— A királyi kihallgatásokról sincsen tudomásom. Én meghívót nem kaptam és azt sem tudom, kapott-e Goga Octavian. Tegnap jöttem vissza Bukarestből és hétfőn utazom oda vissza.

A meghlusult bajor monarchista-puccs

Számos politikust letartóztattak

— Az Uj Kelet tudósítójától —

München, márc. 8. A müncheni puccsterv felfedezésével kapcsolatban, a német lapok szerint az a vélemény lett általánossá, hogy az államcsíny elkövetésével gyanúsítottaknak az volt a tervük, hogy egy külföldi hatalom támogatásával diktatúrát létesítsenek, amely Bajorországot elszakította volna a birodalomtól. Az így függetlenített bajor királyságból az alpesi országok és a Rajnavidék egyesítésével önálló déli államot akartak alapítani az összeesküvők. A puccstervben a „Berliner Tagblatt” szerint semilyen politikai párt vagy szervezet nem

vett részt. A bécsi „Der Tag” szerint a monarchista puccsok csak március közepén kellett volna ki-robbania.

Az államcsínyben szerepük van a hazafias szövetségeseknek is, de mint hírlík, gróf Bothmer, a bajor párt vezére szintén bele van keverve az ügybe. Bothmert állítólag letartóztatták. A puccs sikere esetén Fuchs lett volna az új bajor miniszterelnök. A nyomozás következtében újabb letartóztatások várhatók.

Akik egymásra találtak háromezer év után

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Csak néhány nappal ezelőtt járta be a világsajtót az a feltűnést keltő hír, hogy a Luxorban felfedezett királysír nem Tutankhamen fáró sírja, mára — mint a parisi „Figaro” jelenti — már azt híresztelik, hogy Tutankhamen, akit a sírban megtaláltak, nem is Tutankhamen, annál kevésbé az, mert hiszen — és most jön a legnagyobb meglepetés: — Tutankhamen még ma is él.

Igen, Joris Carl Huysmans amerikai pszichiáter, a legnagyobb nyilvánosság előtt állítja azt a tényt, hogy a napokban megjelent nála egy Breston Gibson nevű ember, aki jelenleg bíró az Egyesült-Államok egyik törvényeszkén és ez a Gibson kijelentette, miszerint, mióta a Tutankhamen-ügy felszínre került, éjszaka-ként borzasztó álmoképei vannak, folyton vizsgálódik valamire és most már határozottan emlékezik: Tutankhamen név alatt ő uralkodott négyezer esztendővel ezelőtt Egyiptomban.

Ugyanebben az időben, amelyben Breston Gibson tette ezt a vallomást Huysmans pszichiáter előtt, egy másik lélekbuvár, a Fifth Avenün, egy elegánsan öltözött, rendkívül érdekes, laposarcu hölgy jelentkezett látogatásra. Amikor bevezették a professzor dolgozószobájába bemutatkozott, hogy ő Mac Cornick asszony és előadta a tudós legnagyobb alképdedésére, — hogy régebbi életében Tutankhamen fáró ágyastársa volt, sőt mi több: hitese felesége és legbensőbb bizalmasa. Egyszóval: Egyiptom királynéja.

Másnap a két vizionárius értesült egymás látogatásáról az orvostanároknál. Találkozott beszéltek meg, amelyen először a két lélekbuvár, majd Breston Gibson alias Tutankhamen jelent meg és azután hármashabban vártak, nem kis izgatottsággal, Mac Cornick alias Tutankhamen asszonyra. Az előszobában csecentek. Gibson-Tutankhamen idegesen ugrott fel helyéről és éhes szemekkel meredt az ajtóra. A professzorok mellette álltak és szintén elképzelhető kíváncsisággal lesték a találkozási jelenetet. Az ajtó feltárult és livrés inas jelentette:

— Mac Cornick asszony!

Pár pillanat — és megjelenik a szobában Cornick-Tutankhamen királyné. Eppen szemben Gibson-Tutankhamennel. Ez ránéz, pár lépést tesz előre, arcába mered és felkiált:

— Zilta.

Az asszony pedig, egy pillanatra rá:

— Fáró!

Erre valamennyien leülnek. Cornick királyné keze Gibson király kezében van, bámulnak egymás arcába, percekig nem tudnak szólni.

Elsőnek Huysmans tanár szólal meg:

— Kérem... bocsássanak meg... nekem csak annyiban van kételyem... miszerint Tutankhamen fáró testét feldarabolva találták meg...

Gibson-Tutankhamen felsőbbfélegesen a tanár felé fordítja fejét, miközben balkezének ujjával kigombolja zakattekabátját:

— Igen... valóban... fel vagyok darabolva...

Huysmans feléközelít, karjával gyengéden megöleli és mosolyogva int tanártársának:

— Ép. A legépebb.

A randevut ezzel meg is szakítják. Az

orvosprofesszorok felállnak, elbucsznak a királyi pártól és, a hallban, mialatt az inas felsegíti felöltöjüket, egyik siet a másikat megelőzni:

— Csodálatos lélekkórtani eset... Mit szól hozzá, kollega ur... Bármilyen komoly érveink legyenek is a lélekvándorlás ellen, ilyenkor, lássa, az ember kénytelen azt hinni...

Ezalatt pedig odabenn, a rózsaszínű kis szalónban, az évezredek után ismét egymásratalált felségek megegyeztek abban, miszerint Gibson alias Tutankhamen ur elvállik jelenlegi feleségétől, de a Standard Oil Company igazgatójának leányától és noha ezáltal, előreláthatólag, óriási örökségtől esik el, csorbítatlan szerelemmel fogja továbbszeretni Cornick Zilta királynét, aki viszont Mac Cornick urtól fog elválni.

Béke hamvaikra... Akarjuk mondani: gratulálunk.

— Csökkentik a rendőrtisztviselők létszámát? Tegnap reggel Kolozsvárra érkezett Calgeran adminisztrációs rendőrfelügyelő, akinek a látogatásához a legkülönbözőbb kombinációkat fűzik. Egyes hírek szerint a rendőrfelügyelő azért jött Kolozsvárra, hogy a külföldi könyvek behozatalát ellenőrizze, amit bizonyítani látszik az is, hogy tegnap valamennyi könyvkereskedőt felhívták a rendőrprefektúrára, ahol statisztikát kértek tőlük a külföldről érkező könyvek címéről, irójáról, kiadójáról és példányszámáról. Rendőrségi körökben pedig úgy tudják, hogy Calgeran inspektor az erdélyi rendőrség szervezetének tanulmányozására érkezett, mert a regálteli rendőrséget állítólag erdélyi mintára akarják átszervezni. Az erdélyi rendőrségen valószínűleg redukálni fogják a tisztviselők számát, mert a minisztérium, hogy a takarékoság elvéhez híj maradjon, csak ily módon tudja a jelenlegi fizetéseket megjavítani. Calgeran felügyelő látogatásáról tehát személyi változásokat is várnak a kolozsvári rendőrségen.

ORIENT
Általános Biztosító
R.-T. Oradea-Mare
(Nagyvárad)

ELFOGAD:
élet, tűz, hetérés, üveg, szállítvány, baleset, szavatosság és jégbiztosításokat a legolcsóbb díjak és előnyös feltételek mellett

Vezérképviselő:
Cluj-Kolozsvár, str. Radu (Booskay-utca) 9. sz. Kartelen kívül!

sokszo hallgat a tud egyidő nyedik aranyá mi egy akik t Ezekn mai h kárbav radásró évvel elhagy elhagy érteni megun náját, utlevél nem ta tanulni termész leveleik sebb n ésmás külföldi mégis, most m ez mind tagadás het sok belátás: csak az zet. Jól gesen ó várjanak ok egy nap még nulkak, öhet a szik. K Mayer u a dolog, Igaz, va amiért h mégegyss kormány nak szem Mayer u párisi na hatná, va iránt. M vétet ére metség I aktiv ré mayer m Franciaor boldog le hatotta a megnyilat

LE

III. Pirk

Még ne ké áltón

1488

KAT cégnél Szöve

PILPUL

> Ha igaz valahol is, hogy hallgatni arany, sokszorta igaz az egyetemen, ahol az előadások hallgatása egyenértékű az arannyal. A tudás kincs, a tudatlanság szegénység. Sajnos a mi ifjuságunk egyidő óta egyáltalán nem gazdagszik, csak szegényedik, mert nincs módja rá, hogy a hallgatás aranyával gyarapodjék. Pedig jól tudjuk, hogy a mi egyetemeken is akadnak szépszámmal diákok, akik többre becsülik a hallgatást a lármázásnál. Ezeknek a tanulmánygató ifjaknak rémkinos ez a mai helyzet, mert az idő halad, ma holnap egy tévő kárba vesztett, nem szólva a tudásban való visszamaradásról, amelyről egy böles zsidó tanító kétezer évvel ezelőtt a következő axiómát mondotta: „Ha elhagyod a tanulást egy nappal, a tanulás elhagy téged két napnyira“. Mi meg tudjuk érteni azokat az egyetemi hallgatókat, akik megunták végre a numerusz klauzusz buzavonáját, a vitatkozást mellette és ellene s az utlevélhivatalban jelentkeztek a megoldásért. „Ha nem tanulhatunk itthon, ám mehecsünk külföldre tanulni.“ Az ember ezt igen természetes találja és természetesnek azt is, hogy meg is kapják az utleveleket. Hiszen ha máskor jelentkeznek, különösebb nehézség nélkül kiadják a passzust, még egymás kedvezményt is adnak nekik, hogy a drága külföldi városokban ne kelljen nyomorogniok. És mégis, megértjük az utlevélhivatalt is, ha épen most megtagadja a kérést. Ha nem tagadná meg, ez minden jobbremény feladását jelentené. A megtagadás azt sejteti, hogy a megoldás már nem késhet soká. S a megoldás nem lehet más, csak a belátás: a többiek is látni fogják, nincs ut több, csak az az egy, amely békéhez és tanuláshoz vezet. Jól sejtjük, hogy az utlevélkérek között tömegesen ottvannak a fiaink is, de azt mondjuk: csak várjanak és türenek, órájuk is vár az ut. Ezen ók együttmennek előre testvéreikkel, akik tegnap még az ökleiket emelték rájuk. Mert akik tanulnak, azok testvérek, egy testvérré kovacsolja őket a nagy mester, a tudomány.

> Mayer ur meghalt. Most a ravatalon fekszik. Kapja a koszorukat és a részvétlátogatásokat. Mayer ur már nem tudja, ha tudná, úgy meghatná a dolog, hogy soha életében nem halna meg többet. Igaz, van egy távirat a részvétlátvirok között, amiért ha feltámadna, érdemesnek tartaná, hogy még egyszer meghaljon. Mayer urnak a francia kormány is kondoleált. Azaz hogy nem Mayer urnak személyesen, hanem a német kormány, mert Mayer ur, amikor még élt, diplomata volt, valaha párisi nagykövet. A francia kormány, ki tagadhatná, van érzéke a diplomáciai ildom finomságai iránt. Mayer ur meghalt s a francia kormány részvétet érez. Résztvesz a némettség fájdalmában. A némettség Ruhr-fájdalmában is résztvesz, még pedig aktív részt. És megtörténhet, hogy egész sereg mayer meghal e Ruhr-fájdalom következtében és Franciaország nem küld részvétlátvirokat. Mayer ur boldog lehet, ő diplomata volt, az ő elmúlása meghatotta a finom Franciaországot. Nincs emberibb megnyilatkozás a finomságnál.

LEVÉLBÉLYEGEK

nagy választék és olcsó árak.
Minden gyűjtő kérjen ingyen
ajánljátékot. Hiteles gyűjtő-
tőknek választékokat küldök.

Hj. Pirkmayer Alajos Perlamos (Jud. Torontal).

Mégsehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitéző

öltönyök,
felöltők,
fiuruhák,

mint most
KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.
Szövetek nagy választékban.

Nem fizetik ki a bankok az amerikai dollárküldeményeket

Tájékoztató a devizahivatal

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az a bizonytalanság, amely az új devizatorvény életbeléptetésével Románia pénzügyi és közgazdasági életében megakasztotta az egészséges vérkeringést, súlyos következményekkel járt és az erdélyi és bánáti pénzügyi nagyfokú megbénulásán kívül a régi királyságban is visszaesést okozott. A devizatorvény és a végrehajtási utasítás hiányossága következtében a bukaresti devizafelügyeleti hivatal teljesen tájékozatlan, hogy mi történjék azokkal a dollárküldeményekkel, amelyeket Romániából kivándorolt amerikaiak küldenek a régi hazában maradt hozzátartozóik támogatására. Hivatalos kimutatás szerint évenként körülbelül egymillió dollárra tehető az az összeg, amelyet Amerika volt romániai lakói Romániába küldenek anélkül, hogy ezért a tekintélyes összegért a román állam akár leiben, akár pedig

export útján áruban megfelelő ellenértéket juttatna a külföldnek. Az amerikai dollárküldemények nemcsak a magánosok támogatását eredményezik, de közvetve a nemzeti vagyont is gyarapítják. Ennek dacára megtörtént, hogy több bukaresti pénzintézet az új devizatorvényre való hivatkozással nem fizette ki a címzeteknek Amerikában élő hozzátartozóiktól érkezett dollárküldeményeit és a kifizetést úgy effektív dollárban, mint román valutában megtagadta. Az ily módon károsultak orvoslásért a devizafelügyeleti hivatalhoz fordultak, de eredmény nélkül.

Az érdekeltek elhatározták, hogy a pénzügyminisztériumnál megteszik a szükséges lépéseket és azt kéri, utasítsa a romániai pénzintézeteket az amerikai dollárküldemények kifizetésére.

Erősödik a német ellenállás

Cuno kancellár beszédének hatása. Amerikát érzékenyen sújtja a Ruhr-megszállás

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az egész német és francia sajtó Cuno kancellár tegnapi beszédével foglalkozik. A német lapok a beszédet pártállásuk szerint kommentálják, megállapítják azonban, hogy a beszéd Németország ellenállási készségének bejelentése. Egyedül a „Vorwärts“, a szocialdemokraták lapja mutat rá mindazok csalódására, akik azt várták, hogy Cuno bejelentse a diplomáciai összeköttetés megszakítását, vagy pedig részletes programmal fog szolgálni a tárgyalásokra.

A francia sajtó egyhangulag megállapítja, hogy a kancellár beszéde hivatva volt a kormány belső helyzetét erősíteni, azonban a külpolitikai helyzetre semmiféle befolyással nem lesz. A lapok felhívják Poincarét, folytassa azt a rendszert, amelyet oly sikerrel megkezdett.

A párisi külügyminisztériumban kijelentették, hogy Franciaországnak nem marad más hátra, mint tudomásul venni Cuno beszédét. Francia hivatalos telfogás szerint a német politikában nincsen logika, mert idegen beavatkozásokra számít. A franciák kijelentették, hogy nem is volt tudomásuk arról, hogy a németek Bergmann után újabb írásbeli javaslatokat akarnak a jóvátételi bizottság elé terjeszteni.

A „Times“ aggódik, hogy a Ruhr-konfliktus beláthatatlan időre elhúzódhat. Cuno beszédéből kiderül, hogy Németország mindaddig passzív ellenáll, amíg egyenlő feltételek mellett nem ülnek le vele tárgyalni. A lap valószínűnek tartja Versailles revízióját, de ezt meg kell előznie egy nemzetközi alapon megtartandó nagyarányú értekezletnek. A franciák megszállották Münster és Remscheidot.

Szocialista konferencia a Ruhr-kérdésben

Az angol munkáspárt parlamenti csoportja nemrégiben elhatározta, hogy értekezletet hív össze, amelyen valamennyi ország szakszervezetei és szocialista alakulatai találkoznak. Újabb határozat szerint a párt ezt megelőzőleg Londonban előkonferenciát hív össze, amelyre a francia, belga és olasz szocialistapártok parlamenti csoportjait fogják meghívni. Az értekezleten a Ruhr-helyzet és a jóvátételi kérdés ügyében a munkásság álláspontját fogják megtárgyalni.

Bonar Law kijelentette, hogy ilyen lépés ebben a pillanatban nem vezetne célra, mert Franciaország azt ellenséges lépésnek tekintené. Ezért nem hajlandó Anglia semmiféle intervencióra.

Haditanács Brüsszelben

A brüsszeli újságok értesülése szerint Poincaré a jövő héten Brüsszelbe érkezik, ahol a belga miniszterelnökkel és a külügyminiszterrel tanácskozni fog a függő kérdésekről, főként a Ruhr-vidék újabb intézkedéseiről, amelyek a francia-belga-akciót hatályosabbá akarják tenni. Németországra olyan súlyos nyomást akarnak gyakorolni, amely az országot kapitulálásra kényszerítene.

Amerika és a megszállás

Newyork, március 8. Franciaország és az Unió között tárgyalások folynak, mert bizonyos amerikai érdekeltségek arról panaszkodnak, hogy a Ruhr-megszállásról foganatosított határozatból kifolyólag érzékeny veszteséget szenvedtek. Ha ez a hír valóban bizonyul, akkor az Unió érélyes lépésre szánja magát.

Rossz üzlet a megszállás

A Giornale d'Italia berlini tudósításában azt írja, hogy a német ellenállás nem ingott meg, hanem mindig erősödik. A franciák kénytelenek a Ruhr-vidéken háborus apparátust fenntartani egy nemlétező német hadsereg ellen, ami a németeknek nem is kerül pénzükbe, míg a franciák naponta milliókat költenek rá. A német nacionalista szervezetek tovább folytatják izgató működésüket.

A berlini „Acht Uhr Abendblatt“ szerint a franciák elhatározták, hogy három héten belül megszállják Dél-Németországot. A megszállás főcélja München. Majnai Frankfurtot alighanem a jövő héten szállják meg. München megszállásában belga csapatok is résztvesznek.

Samuel fő kormányzó Gederában.

Jeruzsálemből jelentik: A napokban a kormányzó meglátogatta Gederát. Fogadására megjelent mintegy husz sejk a szomszéd falvakból. Egy öreg „Bilu“-ista üdvözlő beszéde után egy sejk szólalt meg. Dicsérte a zsidókat, mint jó szomszédokat. De csak a benszülőtteket, az új zsidókból, a cionistákból nem kér. Erre egy másik sejk válaszolt, aki megcáfolta az előtte szóló magánvéleményét. Beszédét azzal a kérésrel fejezte be, hogy a fő kormányzó kegyelmezen meg Abu-Kisak sejknek, aki a Petach-Tikva elleni sikertelen támadást vezette és ezért tízevi kényszermunkára ítélték. A fő kormányzó válaszában kijelentette, hogy ezt az ügyet rendezték a petach-tikvai lakossággal.

Mindennemű hádogos és vízvezeték szerelő munkákat legolcsóbban úgy helyben, mint vidéken vállal
Frisch Samu Cluj, Cal. Motilor 143. szám.

Sport kötött-szövött Áruház

aradi kötött és kötött-szövött ruhák

Kötött kabátok, svetterek,
kötött ruhák, harisnya és
keztü eredeti gyári árban
o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

Mit láttam Tutankhamen piramissírjában

A NEGYEDIK FÜLKÉBEN

Lehetséges volna, hogy ez a nagy sirlabirintus nem Tutankhamen, hanem Armaisé? A két fáró koporsóját többiben elcserélték, a mumiák maguk is gyakran cseréberélték a fekvőhelyeiket, úgyhogy most már maga a szellem sincs vele tisztában, vajjon Tutankhamen vagy Armais. A tudomány nem egy esetet tud, amikor a nagy szellemek kételkedőkké válnak származásukat, valamint lényegük mineműségét illetően. Ez a fárószellem is a sötétben tapogatózik, hiszen mint említettem, a keze is hiányzik s így azt se tudná megállapítani, fiú-e vagy leány. Én a magam részéről ragaszkodom hozzá, hogy ez itt Tutankhamen sirlabirintusa, én már így indultam neki a kutatásaimnak és ennek következtében mindenütt Tutankhamen nevet olvastam le a feliratokról. És a címet se vagyok hajlandó megváltoztatni, se holmi tudományos bizonyítás kedvéért, se obskurus szellemek tétovája miatt. Tehát igenis: mit láttam Tutankhamen piramissírjában.

A negyedik falke szemöldök-tájára okkerrel, téglavörössel és cinóbriummal egy zsák, egy akasztófa és egy aranyhal volt festve. Egy tudóstársam, akinek igen szép sikerei vannak a hieroglifikus megfejtése körül s akit tisztára szerénységéből nem fogok megnevezni, így fejtette meg a képirást: „Feneketlen cinizmus megbolygatni felséges némaságot.“ És sietve odébbállt. Én ottmaradtam és két nap, három éjjel törtem a fejemet. Ejnye, ejnye, ez a zsák csakugyan tenekelességet jelent, az akasztófa cinizmust, az aranyhal egyidejűleg jelenti a megbolygatást, mert ahová uszik, a víz megbolygatódik, és jelenti a felséges némaságot is. Jelenthetné ugyan azt is: „Hallgatni arany, beszélni ezüst“, feltéve ha visszafelé olvasnák és feltéve hogy az akasztófa azt jelentené: beszélni s a zsák ezüsttel volna telve. De hogy a zsák mit tartalmaz, nem látni. Hopp! Ez a zsák: tartalmaz. Az arany-

hal — mit is mondott a szellem, miért tisztelték az egyiptomiak a halakat? Igen, az aranyhal pénzt jelent, mégpedig ércpénzt. S az akasztófa? Megvan! „Tartalmaz törvényes ércpénzt“.

Nagyot ugrottam örömben, mert sikerült megfejtenem a rejtvényt és mert ráakadtam végre a fáró kincseskamrájára, amely az ércpénzt tartalmazza. Betörtém a korhadat ajtót s magásra tartottam kezemben a lámpást. Az első, amit láttam egy prés volt, amely körüzmre volt felszerelve, ezt az üzemet szentségtől megfosztott barmok hajtották, akik munkájukért nem kaptak semmit. Csak egyet engedtek meg nekik: hogy bölgjenek nyomtatás közben, mert ők nyomták a törvényes ércpénzt, azaz azokat a papiruszokat, amelyek ezt az ércpénzt tartalmazták. Az alfárók, akik ezeket a papiruszokat elszállították, sokat gorbáskodtak ezekkel a barmokkal, hogy hallgassanak, de Szent Mamonhótep fáró láttá, hogy az ellenőrzés szempontjából igen hasznos a bölgés, elrendelte tehát, hogy a nyomtató barm nem fogja be a száját.

A falakon különféle ábrák és hieroglifikák, az egyikben egy kövér hal és egy sovány eb, mind a kettő eltátja a száját, mintha mondani akarna valamit, de a hal kecsesen, mint egy udvari dáma, az eb pedig dühösen, mint amolyan paraszti komondor. Ezt a hieroglifikát könnyedén megfejtettem: „Pénz beszél, kutya ugat.“ Egy bölcs Iruk még megjegyezte ez alá a bölcseség alá a maga külön tapasztalatait, imígyen: „A pénz a világ minden nyelvén beszél, ezzel szemben valamennyi kutya csak egy-nyelven ugat.“ Ebből válik érthetővé, hogy a különböző nyelvű egyének nem értik meg egymást, ha kutya van valahol a közelben, ellenben tolmácsra nincs szükség, ha az aranyhal kinyitja a száját. És meg lehet érteni az ősi igazságot, hogy kutyaugatás nem hallik az égből, mert ott is csak a pénz beszél.

Aranypénzt nem találtam sehol, csak ilyen aranyat jelentő papiruszokat, amit a barmok nyom-

tak és szállítottak. Minél többet nyomtak, annál inkább nyomta ez a barmokat, de ezt ők nem látták, mert a hátukra és a vállukra nehezedett a papirusz. Az egyiptomiak a szent halak szimbólumát látták ezekben a papiruszokban, tisztelték és jól zárható szentélyben tartották. Egy filozófus-fáró mondotta, hogy: „Pénz az élet sója, de akárhogy becsüld a vendégeidet, sose tartsd a sótartót az asztalon“. A legtöbb ember a szíve felett viselte ezeket a papiruszokat talizmánul és ha nélkülöző szegényt látott, mindig a szívéhez nyult, de sose a talizmánhoz. A talizmánt csak akkor tapogatta meg, ha gyanus ember volt a közelében, mert valamennyi művészet közül a metszés művészet volt a legelterjedtebb, amint ezt számos fenmaradt zsebmetszet is bizonyítja.

Az egyik szarkofágban egy marcona hadvezér feküdt, mellette a testamentuma, amelyből kiderült, hogy a hadviseléshez három dolog kell: pénz, pénz és pénz. Viszont hogy pénz legyen, ehhez három dolog kell: hadviselés, hadviselés és hadviselés. Amikor háboru van, bőven forog a pénz, ezért már a régi egyiptomiak úgy tettek, hogy egy-egy háboru után megkötötték a békét. Ha azt akarták volna, hogy béke legyen, akkor nem a szelid békét, de a vad háborút kötötték volna meg.

Tény viszont, hogy már Tutankhamen népe tudta, hogy ha sok pénz van, akkor rossz a pénz, ha kevés van, akkor jó. Ezért azok a jóemberek, akiknek sok volt, letagadták. Akinek nem volt pénze, azt „rossznak“ mondták s nem adtak hitelt a szavainak. A rosszemberek voltak az ugynevezett bőkezű emberek, mert az ő kezükben mindig bő volt a hely, holott azokat, akiknek nagyon tele volt a tenyerük papiruszsal, szükmarkuaknak mondták. A bőkezű rosszak arra hivatkoztak, hogy pillanatnyi pénzzavaruk vannak, de a szükmarkuak nagyon jól ismerték a bölcs Mamon-Ra bankár mondását, hogy az élet csak egy pillanat.

Kaczér Illés

— Feloszlatni, feloszlatni! — kiáltották.

A zajban az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Megnyitás után Rakovszky belügyminiszter szólalt fel.

— Ugy állították be a kérdést, — mondotta — mintha parlamenti bizottság szállt volna ki Zalaegerszegrre, pedig önként jelentkezett képviselők mentek le, akik szabadon állapították meg mindazt, amit ott láttak.

Bejelentette, hogy be fogja hozni a munka kötelezettséget és akkor minden internált megkapja a maga étel- és ruhaadagját. A legközelebbi revíziót személyesen, a legnagyobb körültekintéssel fogja végrehajtani. De már addig is enyhíteni fogják a fegyelmi büntetéseket. Mint hogy a kiutasítottakat külföldi államok nem akarják beengedni, kénytelen őket Zalaegerszegen elhelyezni. A tábornajd csak akkor lehet megszüntetni, amikor a konszolidáció helyreállt és a dologházat felállították. A rendtörvény véget fog vetni az internálásoknak. A miniszter válaszára a Ház tudomásul vette.

— Harminckétfélmillió lei pénzbírság. Jásiból jelentik: A jási tábla Schuller Áront, az ismert szállítót, a gabonaszállításnál elkövetett visszaélései miatt 32 millió lei pénzbírságra ítélte.

Millió vímpert tárgyal a nagyváradai törvényszék

Egy kijavított deklaráció következményei

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Tegnap délelőtt kezdte meg a nagyváradai törvényszék a Kovács Testvérek nagykereskedő cég ügyének a tárgyalását. A hatalmas pernek külön érdekessége, hogy nem is egy perrel van szó. Két, egymásból folyó peresetet tárgyal Anghelescu táblabíró elnökletével a nagyváradai törvényszék. A kihágási eljárásból kártérítési keresetté dagadt per előzményei a múlt évre nyulnak vissza.

Tavaly nyáron történt, hogy a Kovács Testvérek negyvenkét bála szövetet és vásznat hoztak külföldről. Amikor az áru a határra érkezett, megbízták Bogdán Costica nagyváradai vámirodatulajdonost, hogy a behozatali illeték megállapításához szükséges deklarációt töltsse ki és az árut elvámolvad adja át az cégnek. Bogdán Costica meg is felelt a megbízásnak. A deklaráció már kész volt, amikor a vámhivataltisztviselői észrevették, hogy az egyes rovatok kitöltésénél véletlenül hiba történt, amelyből a cégnek súlyos kára lehetett volna. A behozatali vám alá eső árumennyiségbe ugyanis bevettek még hat ládát, amelyet a cég nem akart elfogadni, mert az értük fizetendő vám sokkal nagyobb összeget tett ki, mint amennyit az áru elbírhát. Ezért a Kovács Testvérek nem is akarták elfogadni a hat láda árut és csak a negyvenkét bála utáni illetéket voltak hajlandók kifizetni.

A tévedést bejelentették Constantinescu vámfőnöknek és az ő engedélyével Bogdán Costica, aki nem akart új deklarációt kiállítani, kijavította a régi árubevallási lapot és kifizette a kétszázkilóvenőterez lei vámot. A dolog ezzel már elintéztnek is látszott, amikor váratlanul megérkezett Panaitescu kolozsvári vámfelügyelő, lefoglalta az egész árut és hamis deklaráció kiállítása miatt vámjövedéki kihágás címen eljárást indított Bogdán Costica ellen. A cégnek azonban szüksége volt az áruira és nyolcszázötvenezer lei erejéig pert indított az állam ellen, Bogdán Costica ellen pedig bünvádi feljelentést tett az ügyészség.

Tegnap csak a per anyagának ismertetésére került a sor, a tárgyalást ma folytatják.

Rusz Máriaát meggyilkolták

Nem szívszélhűdés okozta a halálát

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Néhány nappal ezelőtt megírta az Uj Kelet, hogy egy ismeretlen asszony a kolozsvári református teológián szállást kért. Balázs János fűtőmester az intézet egyik gazdasági mellékhelyiségében adott helyet a hajléktalan asszonynak. Másnap reggel a rendőrségen jelentette, hogy az ismeretlen asszony az éjszaka folyamán meghalt. Öt óra tájban fel akarta kelteni, de az asszony nem mozdult. A bünyügyi osztály vezetője a helyszínre ment, hogy a vizsgálatot megejtse. Első vizsgálatra ugrátszott, hogy a halált szívszélhűdés okozta, a rendőrorvos intézkedett tehát, hogy a hullát a törvényszéki bonctani intézetbe szállítsák. Tekintettel arra, hogy a hirtelen elhunyt asszony kilétét nem lehetett megállapítani, a rendőrség lefénkyképezte a hullát és a képet közszemlére tette ki. Pár nap múlva többen jelentkeztek a bünyügyi osztályon és elmondották, hogy ismerik a hirtelen elhalt asszonyt, aki Szamosfalvára való, Ruzs Anna és negyven éves. Foglalkozása nem volt és állandóan elkalandozott hazulról. Valószínűleg így került Kolozsvárra.

Csütörtökön az ügyben fordulat történt. A bünyügyben nyomon rendőrkapitányt felkérték a klinikára. Ott dr. Misiu Kernbachtanársegéd közölte, hogy Ruzs Máriaát nem szívszélhűdés ölte meg. A boncolásnál kiderült, hogy a hullán külső sérülések vannak. A törvényszéki orvos útek és fojtogatás nyomait fedezte fel Ruzs Mária testén és erről az ügyészséget is értesítette. A boncolás eredménye alapján a rendőrség folytatta nyomozó munkáját. A teológia összes lakóit kihallgatják, hogy megállapítsák, az asszony halálának éjszakáján nem vettek-e észre valami gyanús körülményt. A törvényszéki látélet szerint a rendőrségnek az a feltevése, hogy Ruzs Máriaát csak hosszú viaskodás után gyilkolták meg.

A rendőrség már nyomon van. Valószínűleg tartják hogy Ruzs Mária nem saját jószándékából került a teológia fűtőházába.

Zalaegerszeg a magyar nemzetgyűlésen

Az internálást csak akkor szüntetik meg, ha megszavazzák a rendtörvényt

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A nemzetgyűlés mai ülésén Erődy-Harrach Béla az internálásokról beszélt és azt mondotta, hogy Zalaegerszegen egymás-mellé-nem-való elemek vannak. A politikai foglyok nagyjából külföldi, akik nem az internálótáborba valók.

Utána Esztergályos szólalt fel, akit az elnök kétértelműen figyelmeztetett, hogy ne térjen el a tárgytól. De Esztergályos tovább is az internálótáborban lévő állapotokról beszélt és nem csupán félreértett szavai magyarázására szorítkozott. Az elnök harmadszori figyelmeztetése után megvonta tőle a szót.

Utána Szeder Ferenc beszélt, aki pártja szempontjából elvi kérdést csinált a tábor feloszlatásából. Követelte, hogy a bűnösöket állítsák bíróság elé. A helyzetet egyébként elérkezettnek látja egy általános amnesztíára. Követelte a tábor feloszlatását és a rendőri jelentkezési kényszer megszüntetését. Rakovszky belügyminiszter emelkedett szólásra, hogy válaszoljon a szocialistáknak, akik azonban nem engedték szóhoz.

H

Banu
gra vonatkoz
ották ki a ké
szési tulajdonj
A javaslatot B
entése vezet
le jog védelme
Alexandri
zeti miniszter
nem talált kiad
ruzi szerzett s
következőket
Amerikát fedez
ést tett: kiad
seimhez.“ Ez a
törvény nem
lényeges újítás
tulajdonjogot
fognak az örök
miniszter külfö
meg és közli
nyét is.

Koloz
ros számvevőség
évi költségvetés
zemélyi és dolo
holnap fogja a v
mester elnökleté
az ülésen referál
gatója a város v
a vízművek kibő
latot fog tenni a
esetre, ha száraz
ltható akadály
működhetnek.
pédit csövek kics
szintén tesz konk

Az ého
keket segélyező
mányokat kapta
1140, Marmorost
lenő gyűjtése Na
lipovai leánygyűl
letezés szerint:
bővérek 133, Pol
Weiss Irén és gy
Mann Vilmosné
Margit gyűjtése
gyűjtése Cluj 22
65, Agoston Lszó
Nőegylet Aiud, V
eszdő gyermekek
utján 112, Berne
tanulók gyűjtése
dr. Löwy Ferenc
sejők 160, Reich
Fülöp Irén és Si
Sibiu 702, Aradi
Imre 145, Salam
Szenes Teréz 30
fejezi ki a nemes
a gyűjtést ezenn
gyűlő adományo
Forgalmi Bankho
egyidejű őrtesítés
Calea Traian 38.

Az ého
keket segélyező
mányokat kapta
1140, Marmorost
lenő gyűjtése Na
lipovai leánygyűl
letezés szerint:
bővérek 133, Pol
Weiss Irén és gy
Mann Vilmosné
Margit gyűjtése
gyűjtése Cluj 22
65, Agoston Lszó
Nőegylet Aiud, V
eszdő gyermekek
utján 112, Berne
tanulók gyűjtése
dr. Löwy Ferenc
sejők 160, Reich
Fülöp Irén és Si
Sibiu 702, Aradi
Imre 145, Salam
Szenes Teréz 30
fejezi ki a nemes
a gyűjtést ezenn
gyűlő adományo
Forgalmi Bankho
egyidejű őrtesítés
Calea Traian 38.

Az ého
keket segélyező
mányokat kapta
1140, Marmorost
lenő gyűjtése Na
lipovai leánygyűl
letezés szerint:
bővérek 133, Pol
Weiss Irén és gy
Mann Vilmosné
Margit gyűjtése
gyűjtése Cluj 22
65, Agoston Lszó
Nőegylet Aiud, V
eszdő gyermekek
utján 112, Berne
tanulók gyűjtése
dr. Löwy Ferenc
sejők 160, Reich
Fülöp Irén és Si
Sibiu 702, Aradi
Imre 145, Salam
Szenes Teréz 30
fejezi ki a nemes
a gyűjtést ezenn
gyűlő adományo
Forgalmi Bankho
egyidejű őrtesítés
Calea Traian 38.

Az ého
keket segélyező
mányokat kapta
1140, Marmorost
lenő gyűjtése Na
lipovai leánygyűl
letezés szerint:
bővérek 133, Pol
Weiss Irén és gy
Mann Vilmosné
Margit gyűjtése
gyűjtése Cluj 22
65, Agoston Lszó
Nőegylet Aiud, V
eszdő gyermekek
utján 112, Berne
tanulók gyűjtése
dr. Löwy Ferenc
sejők 160, Reich
Fülöp Irén és Si
Sibiu 702, Aradi
Imre 145, Salam
Szenes Teréz 30
fejezi ki a nemes
a gyűjtést ezenn
gyűlő adományo
Forgalmi Bankho
egyidejű őrtesítés
Calea Traian 38.

HIREK

Banu miniszter jelentése a szerzői jogra vonatkozó törvénytervezetről. Hétfőn osztották ki a képviselőknek az irodalmi és művészi tulajdonjogra vonatkozó törvényjavaslatot. A javaslatot Banu szepművészeti miniszter jelentése vezeti be, amely kiterjeszkedik a szerzői jog védelmének történetére Romániában. Valde Alexandri — írja jelentésében a művészeti miniszter — nagynevű költőnk 1869-ben nem talált kiadót verseskötetéhez. Jacob Negruzzi szerzett számára kiadót, mire Alexandri a következőket írta Negruzsinak: „Kolumbusz Amerikát fedezte fel, de ön nagyobb felfedezést tett: kiadót talált Romániában az én verseimhez.” Ez a legutóbbi időkig így volt, mert a törvény nem volt megfelelő. Az új javaslat lényeges újítása, hogy az irodalmi és művészi tulajdonjogot véglegesen biztosítja és ennek a jognak az öröklését 10 évről 30-ra emeli. A miniszter külföldi példák egész sorát említi meg és közli több híres törvényhozó véleményét is.

Kolozsvár költségvetése. Kolozsvár város számvevősegi hivatala most készült el a város évi költségvetésével. A költségvetést, amelynek személyi és dologi kiadásai huszmillió leire rúgnak, holnap fogja a városi tanács Moga Aurél polgármester elnökségével letárgyalni. Ugyancsak ezen az ülésen referál Sava mérnök, a vízművek igazgatója a város vízművei rendezéséről. Beterjeszti a vízművek kibővítéséről szóló terveket és javaslatot fog tenni a vízellátás biztosításáról arra az esetre, ha szárazság idején, vagy más előre nem látható akadály következtében a vízművek nem működhetnének. A régi és sok helyütt megrepedt csövek kicserélésére, a vizórak felállítására szintén tesz konkrét javaslatot.

Az éhező oroszországi zsidó gyermekeket segélyező bizottság újabb a következő adományokat kapta: Tordai Leányegylet gyűjtése 1140, Marmorstein Bandi Soborsin 100, Berkó Jenő gyűjtése Nagypelcske 500, Faragó Jenőné, a lipovai leányegylet vezetője útján az alábbi részletezés szerint: Schwartz nővérek 180, Révész nővérek 133, Pollák Rózsa 131, Weisz Anna 100, Weiss Irén gyűjtése 50 lei, összesen 594 lei. Mann Vilmosné gyűjtése Kisjenő 297, Klein Margit gyűjtése Cluj 122, Bergfeld Anna és Leó gyűjtése Cluj 229, Pál Géza gyűjtése Ádamos 65, Agoston László gyűjtése Szászrégen 155, Zsidó Nőegylet Aiud, Vigh Gyuláné pénztáros útján 500, zsidó gyermekek gyűjtése Aiud, Marton Beláné útján 112, Berner Izidor és Kibel Margit l. o. g. tanulók gyűjtése Targu-Mures Winter Jenőné és dr. Löwy Ferenc útján 200, Lévy Emanuel Nagysejki 160, Reichenstein Zsigmond Iva-Mare 235, Fülöp Irén és Singer Gizi 487, dr. Révész Béláné Sibiu 702, Aradi Ort. Izr. Nőegylet 1000, Farkas Imre 145, Salamon Józsika 39, Léb Berta 334, Szemes Teréz 30 lei. Midőn a bizottság köszönetét fejezi ki a nemesszívű gyűjtőknek és adakozóknak, a gyűjtést ezennel lezárja. Esetleg később még begyűlt adományokat a cél megjelölésével kéri a Forgalmi Bankhoz (Cluj, Cal. Reg. Ferdinand), az egyidejű értesítést pedig Weiss Bélánéhoz (Cluj, Calea Traian 38.) küldeni.

A kereskedelmi miniszter közvetít a budapesti vasmunkások sztrájkjában. Budapestről jelentik: A kereskedelmi miniszter tegnap közös értekezletre hívta meg a munkaadók és munkások képviselőit, akikkel a békítő tárgyalások alapjául szolgáló feltételeket vitatta meg. A megbeszélésen a miniszter megígérte, mindent el fog követni, hogy a magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete és a vas- és fémmunkások szövetsége újra felvegye a főlbeszakadt tárgyalásokat.

Alfonz király lemond? Madridból jelentik: A rendőrség elkobozta az „Accion” című fascista lapot, amely azt írta, hogy Alfonz király le akar mondani az asturiai herceg javára a trónról. A lemondás, a lap szerint, május 10-én történe meg, amikor a herceg betölti tizenötödik évét. A lap arra kérte a királyt, álljon el ettől a tervtől és népszavazás útján kérdezze meg az országot, helyesli-e cselekedetét és egyúttal kérjen felhatalmazást, hogy teljhatalommal rendelkezzen az újéletpítés munkájához.

Három új napilap Bukarestben. Mint ismeretes, a nemzeti pártnak már régi terve, hogy Bukarestben nagy napilapot indít. A lap márciusban meg fog jelenni, hír szerint a fővárosi román lapoktól eltérő formában. Március 18-án Mille Constantin és Emil D. Fagure szerkesztésében „Presă” címen egy másik nagy reggeli lap is megindul, amely ellen, tekintettel az új lap radikális programjára, amint azt az „Lupta” mai számában Mille Constantin megírja, az intrikák és gáncsvetések egész sora megindul. A kormány hivatalosa a „Viitorul” ma a kormánypárti „Natiune” megjelenését jelenti be. A „Natiune” első száma ma, március 9-én kerül ki a sajtó alól. A „Viitorul” a liberálisok esti lapja, a „Natiune” reggeli lap lesz.

Kinos incidens Pop primár miatt a parlament folyosóján. Bukaresti munkatársunk jelenti: Dr. Pop Julián kolozsvári polgármester ügye élénken foglalkoztatja a politikai köröket. A köztisztviselők között is állandó beszéd tárgya a kolozsvári polgármester elmozdítása. A „Monitorul Oficial” március negyedik számában kis cikk közli az elmozdítást, amelyet azzal az indokkal, hogy „gyanu merült fel a városi közigazgatásban történt szabálytalanságok, a lisztellátás és a városi ingatlanok biztosításának ügyében.” Az ellenzék körében megütközéssel vették tudomásul, hogy a kormány egyszerű gyanu alapján ilyen radikális elhatározásra szánta magát olyan köztisztviselő ellen, aki már ávek óta közmegegyezésre vezetett egy országos fővárosának ügyeit. Az eset tegnap délelőtt a képviselőház folyosóján is szóba került. Nagyobb képviselők és államtitkárokból álló csoport beszélt Pop primár esetéről. Banescu egyetemi tanár, aki Pop primár ellen interpellált, szintén jelen volt a beszélgetők között. Később odajött Vaitoianu tábornok-beltügyi miniszter. Az ügyről eleinte tárgyilagos, nyugodt hangon beszéltek, később azonban ingerülten és szenvedélyes hangon. A csoport újabb képviselőkkel és szenátorokkal gyarapodott, akik pro és contra vitatták a kolozsvári esetet. Ekkor odalépett Banescu elő Gavril Tripion szenátor, aki ki akarta békíteni a vitatkozókat. Banescu azonban heves hangon elutasította a békéltetést és kikérte magának, hogy Tripion, a felfüggesztett polgármester nagybátyja, megvédje Pop Juliánt. Ez az incidens még jobban felfokozta az ingerültséget, amelyet a beltügyi miniszter azzal a kijelentéssel vetett véget, hogy a primárnak még mindig módjában áll jogorvoslással élni. Goma Pál kormánybiztost ez incidens kapcsán hívták sűrűsben Bukarestbe, ahol azonnal átvizsgálják az iratokat, úgy hogy az ügyben gyors döntés lesz. Parlamenti körökben biztosra veszik egyébként, hogy Metes Péter dr. kolozsvári prefektus mandátumát még a napokban igazolják és helyébe ideiglenesen, amíg erdélyi embert ki nem neveznek, a prefektusi teendőket Goma Pál vezérinspektor fogja ellátni.

Házasság. Teszler Etelkát Szaplancáról eljegyezte Freimann Armin Margittáról. (Minden külön értesítés helyett.)

Heti naptár

5683. Ádár 22. Szombat. (Sábbát pársát párá.)

Szombat beköszöntése: Temesvár 6 óra 25 perc, Kolozsvár 6 óra 15 perc, Brassó 6 óra 05 perc.

Szombat vége: Temesvár 7 óra 20 perc, Kolozsvár 7 óra 15 perc, Brassó 7 óra.

Szidra: Ki Tiszzi. Mialatt Mózes a Szinájhegyen átvette az isteni parancsot, hogy hajlékot emeljen az Örökegy tiszteletére és annak fentartására évi sékeladót fizessen, a magárahagyott nép megunt a láthatatlan Istenben való hitet és alávettette magát egy magakészitette látható istennek, az arabborjunak. Az aranyborjú mintegy eredendő büne lett azóta a népnek és csak lángszavu Mózesek tudják tőle megtisztítani.

Háftárá: Hyen lángszavu próféta volt Jechezkél, kinek 36-ik fejezete kerül felolvasásra. A bábeli számzöttekhez szól, mondván: „Büncitek miatt üttelek el szent földemről, de a ti szenvedésetek káromlása az Én nagy Nevemnek a népek között. Azért binteni fogok rátok tiszta vizet, hogy büncitektől megtisztuljatok. Új szivet adok, új lelket öntök belétek. S megtelepedtek őseiteknek adott földön, ahol ti lesztek az én népem és leszek a ti Istenetek.”

A bánáti határ. Bukarestből jelentik: Antics, Jugoszlávia bukaresti követe tegnap tanácskozott Duca külügyminiszterrel a bánáti határok ügyében. Elhatározták, hogy alávetik magukat a szövetséges bizottság határozatainak, amely a helyszínen fogja megállapítani a végleges határvonalat.

Vasuti karambol. Bukarestből jelentik: Roman állomáson egy tehervonat összeütközött egy mozdollyal. Négy kocsi összetört, két vasutas megsebesült. A szolgálattevő forgalmi hivatalnokot letartóztatták.

A próbasütés eredménye. Megirtuk, hogy a kolozsvári pékmesterek kívánságára a hatóságok próbasütést rendeltek el, amelynek eredményét jegyzőkönyvbe foglalva a város javaslatával felterjesztik a kereskedelemügyi minisztériumhoz. Az ügy sürgőssége miatt a város két tisztviselője, Cassian és Muresan az iratokkal tegnap este Bukarestbe utazott. A város egyúttal kérni fogja a prémium kiutalását, mert máskülönben lehetetlen a kenyerek maximális árát fentartani. A próbasütés egyébként csak kenyérré terjed ki, az aprósütemény árában valószínűleg nem lesz változás.

Egyezkedési tárgyalások a Kommerzialbank ügyében. Budapestről jelentik: A Wiener Kommerzialbank ügyében egyezkedési tárgyalások indultak meg gróf Nákó Sándor, a bécsi főintézet képviselője és Sebestyén Richard ügyvéd között, aki a letartóztatottakat képviseli. Az egyezkedés sikerrel kecsegtet.

Zsaroio pesti tanácsos. Budapestről jelentik: A rendőrség letartóztatta Tarnai Gyula rendőrtanácsost, aki félmillió korona erejéig akart megszarolni egy kereskedőt. Azt mondotta a kereskedőnek, hogy internálási eljárás van ellene, amit az említett összegért meg tudna akadályozni.

Milliárdos sikkasztások a pesti tisztviselők fogyasztási szövetkezetében. Budapestről jelentik: A köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének igazgatósága bizalmas feljelentést tett a főkapitányságon arról, hogy milliárdokat érő raktáraiban nagy áruhiányt észleltek. A rendőrség detektiveket küldött ki, akik megállapították, hogy száz vagonnál több árut loptak és sikkasztottak el a raktárakból. A bűnyegnek a szövetkezet több tisztviselője és alkalmazottja véttese, akik milliárdokat érő ruhát, élelmicikket, gazdasági felszereléseket, egyéb árut sikkasztottak el. A nyomozás folyik.

Rendőri hírek. Neiger Ernő magán-tisztviselő feljelentette Szilágyi Karolina bögözi illetőségi volt cselédjét, aki egy gyémántkőves gyűrűt, ezüst evőeszközt és egyéb holmit lopott tőle. — Takács György szászfenesi gazda feljelentést tett Porumb János cristoreni lakos ellen, akitől egy lovat vásárolt ezer leiert és amikor a vételárát kifizette, Porumb a pénzzel és a lóval együtt megszökött. A detektivek előállították a furtangos lökereskedőt.

Hitközségi értesítés. A cluj-kolozsvári izr. hitközség (Calea Regele Ferdinand 52.) értesíti a t. hitfeleket, hogy Rabetz Benjámin, az ort. hitk. volt jönevű főkantortát alkalmazta és reméli, hogy a hozzáfűzött varakozásoknak a legteljesebb mértékben meg fog felelni. Működését már megkezdte és e hó 9-én, pénteken este negyedhét órakor és másnap, szombaton d. e. 10 órakor fog templomunkban imádkozni, mely alkalomra tisztelettel meghívjuk t. hitfeleinket. Egyben értesítjük t. tagjainkat, hogy az 1923. évre megállapított hitközségi adók lajstroma irodánkban (Reg. Ferdinand 52., templomépület I-ső emelet) lesz közszemlére kitéve f. hó 11-étől 18-áig bezárólag a hivatalos órák alatt: d. e. 10—12-ig és d. u. 3—6-ig.

Felhívás. Miután Linczer Elek dicsőszentmártoni kereskedő üzletét megvettük, felhívjuk mindazon egyéneket, kiknek nevezettel szemben követeléseik vannak, hogy azt legkésőbb március 15-ig jelentsék be, mivel az ezental bejelentett követeléseket nem fizetjük ki, illetve ezekért nem felelünk. Dicsőszentmárton, 1923. március 5. Horvitz és Ozitron bórkereskedők.

Salon „Modelles Elegantes” Mikó-utca 30. Eredeti modellruhák és kabátok állandó kiállítása. Kosztümök, köpenyek, estélyi és látogató ruhák. Rendelések mérték után a legpontosabb kivitelben.

Legdivatosabb francia cipőket legolcsóbban készít Ordentlich Lajos Király-u. 18.

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári választott bíróság kérdése

Értekezlet az iparkamarában
— Az Uj Kelet tudósítójától —

A romániai igazságszolgáltatás nehézségei következtében a csatolt területek ipari és kereskedelmi centrumai már hosszabb idő óta független választott bíróságok intézményének megszervezésével igyekeznek a gyors és eredményes jogszolgáltatást a kereskedelmi életben megvalósítani. Erdélyben és a Bánátságban majdnem minden nagyobb városban működnek a választott bíróságok és a nagyvárosi Kereskedelmi Csarnok, a temesvári Lloyd és a többi városok választott bíróságai már már létező, eredményesen funkcionáló intézményei a közgazdasági életnek.

Alkalmi választott bíróságok Kolozsvárt is alakultak, amelyeket főleg kereskedelmi perek elbírálásánál vettek igénybe. Intézményesítve azonban a közgazdasági életnek ez a ma már nélkülözhetetlen szerve nem volt. A kolozsvári választott bíróság megalakítására számos értekezletet hívtak össze, amelyekben a pénzügyészek, az egyes szabad érdekszervezetek, szindikátusok, az ügyvédi és kereskedelmi kamara és a közgazdasági szakajtó képviselői vettek részt. Mindannyiszor megállapították a választott bíróság megszervezésének sürgős szükségességét, a jogszolgáltatás elöljáróságainak nevei kerültek kombinációba, mint akik állandó tagjai lesznek a választott bíróságnak, elhatározták azt is, hogy a bíróság a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara kebelében, de attól függetlenül fog működni. A terv valóságga realizálódása azonban eddig nem történt meg.

Miután a kereskedelmi perek és vitás kérdések száma állandóan növekedett, az alkalmi választott bíróságok pedig sok esetben nem voltak megfelelőek, parancsoló követeléssel nyilvánult meg az **állandó kolozsvári választott bíróság megszervezésének szükségessége.**

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara éppen ezért elhatározta, hogy gyors és végleges megoldáshoz juttassa ezt a közgazdasági problémát.

Balázs Gyula iparkamarai főtktár, aki a választott bíróság eszméjének megértő szorgalmazója, március 12-ikére, hétfőre újabb értekezletet hívott össze a kamarába. A tanácskozára az ügyvédi kamara, a bíróságok és a jogszolgáltatás kitűnései, valamint mindazok meghívtak, akik az eddigi ankéteken is résztvettek és közreműködésük nélkülözhetetlen a kolozsvári állandó választott bíróság intézményének megvalósításához.

A szeszgyárosok gyűlése. Az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége március 11-én, vasárnap délután a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara helyiségében gyűlést tart, amelyen a kontingens kérdésével fognak foglalkozni. Az értekezleten az ipari és mezőgazdasági szeszgyárosok között még mindig fennálló ellentétek elsimítását és a közös működési forma megteremtését is meg fogják kísérelni.

A kolozsvári sütőmesterek beszűntetik üzemiüket. Azok a nehézségek, amelyek Kolozsvár kenyér- és lisztellátásában felmerültek, még mindig nem enyhültek. A kolozsvári pékmesterek legutóbbi már napok óta nem jut barna liszthez, aminek, állításuk szerint, egyik főoka az, hogy a Molnár és Pintér malomnál kizárólag Grün Lázár pékmester kap lisztet. A malom egész barna liszt-készletét Grün Lázár pékmesternek kötötte le és így a legtöbb kolozsvári péküzem — miután más helyről nem tud barna liszthez jutni — korlátozott intenzivitással dolgozik. A kisebb sütőmesterek elhatározták, amennyiben a hatóság nem szánja a jelenlegi egészségtelen helyzetet, március 13-ától kezdve beszűntetik üzemiüket és minden felelősséget elhárítanak magukról.

Iparpártolási kedvezmények. A bukaresti ipartügyi bizottság február 27-én tartott ülésén a következő erdélyi és bánáti vállalatoknak és üzemeknek adta meg az iparpártolási törvény kedvezményeit: Vajna András és Fiai fűrésztelepe Kovászna (Háromszék megye), Beneding Villamosművek Beneding (Szolnok-Doboka megye), a Ganz-féle Villamosági Rt. nagyenyedi üzeme, Temesvári Közvasut mechanikai üzeme, Bayer Ferenc bádógos-

üzeme Nagyszentmiklós (Torontál megye) és Mandy Pál mérnök gépalaktrészgyára Selejus (Biharmegye).

Szabad a lóheremag, a sárga mustár, hagyma és burgonya exportja. Az export-import bizottság március 5-én tartott ülésén foglalkozott a lóheremag, a sárga mustár, a burgonya és hagyma exportjának kérdésével. A földművelésügyi minisztérium kedvező véleménye alapján a felsorolt termények kivitelét engedélyezték. A határozatot Sasu miniszter is approbláta. Az export feltételeit és módjait a Monitorul Oficial legközelebbi száma fogja közölni.

Kőfaragógyár Jeruzsálemben. Jeruzsálemből jelentik: A Brandeis-csoport palesztinai képviselője elhatározta, hogy kőfaragógyarat létesít Jeruzsálemben. A részvénytársaság 25000 font alaptőkével alakult meg. Ez a gyár nagy változásokat fog az építőiparban előidézni, mert az építőanyagokat olcsóbbá fogja tenni.

Valutapiac március 8-án. Bukarest. Valuta: márka 160—165, leva 120—122, török lira 125—130, angol font 1000—1015, francia frank 1375—1380, svájci frank 41.50—42, olasz lira 1000—1020, drachma 240—250, dinár 195—200, dollár 216—218, Napoleon 800—820, osztrák korona 31—32, magyar korona 7—7.50, cseh korona 630—640, lengyel márka 60—65. **Deviza:** Páris 1320, London 1025, Newyork 220, Róma 1030, Zürich 41.25, Prága 655, Bécs 31.75, Berlin 120, Budapest 8.

Berlin. Nyitás: Róma 940, London 93,000, Newyork 19,800, Páris 1200, Zürich 3695.

Zürich. Nyitás: Berlin 272 önyolead, Newyork 536.25, London 2520, Páris 3225, Milánó 2545, Prága 1592.50, Budapest 17.75, Belgrad 540, Bukarest —, Varsó 120, Bécs 75, Bécs bélyegzett 75.

Zárlat. Berlin 275, Newyork 536.25, London 2519, Páris 3240, Milánó 2542, Prága 1595, Budapest 17.50, Belgrad 545, Bukarest 250, Varsó 120, Bécs 74 hétnyolead.

Budapesti értéktőzsde. Nyitás: Salgó 126—123,000, Rima 17,800—17,800, Államvasut 47,000, Cukor 5,500,000, Olajipar 17,000—15,600, Ganz-Danubius 3,109,000—3,000,000. **Zárlat:** Rima 17,600, Ganz-Danubius 2,750,000, Magyar Hitel 28,500, Zabolai 23,000, Leszámitoló 3550, Salgó 121,000, Kereskedelmi Bank 44,500, Általános Köszén 350,000, Nasci 164,000, Államvasut 47,500, Osztrák Hitel 5000, Déli vasut 13,500, Kohó 87,000, Atlantika 18,750, Beocsini 260,000, Brassói 48,000, Temesi szesz 14,500.

Páris. A párisi tőzsdén a lei három nap óta stabilnak látszik. A március 8-iki zárlat a leit 7.80-as kurzussal jegyezte.

A budapesti devizaközpont hivatalos árforlyamai: Belgrad 3025—3225, Berlin 15—17, London 13980—14280, Milánó 141—147, Newyork 2975—3050, Páris 180—190.

SPORT

A Comitetul Central március havi ülése

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az FSSSR bukaresti központi bizottsága március 4-én tartotta meg rendes havi ülést Károly trónörökös elnökletével. Az ülésen a kolozsvári kerület képviselőjében dr. Dragomir Silviu egyetemi tanár, a Comitetul Regional elnöke vett részt, a brassói kerületet dr. Ritter Salamon orvos, kerületi bizottsági elnök képviselte.

Az ülésen a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében a következő erdélyi és bánáti sportegyesületeket vették fel a szövetség tagjai sorába:

CFR Brassó, Politechnikum Temesvár, Makabea Galac, KAC Kolozsvár, Esculap Kolozsvár, Acadmia Comerciala Kolozsvár, CFR Piski, KTC Kézdivásárhely, Torna és Sportegylet Segesvár, Jehuda Nagyszében, MTK Marosvásárhely, MSE Marosvásárhely, Ski Verein Brassó, NAC Nagyvárad, Meteor kerékpáregylet Arad, Kolozsvári Korcsolyázó Egylet, Aurora Belényes, Olympia Szatmár, Korcsolya Egylet Brassó, Elit Kolozsvár és Biharul Nagyvárad.

Az ülés általánosságban jóváhagyta a FSSSR tenisz-szakosztályának alapszabályait és szabad le-

zet engedett Károly trónörökösnek néhány módosításra.

Mihaescu tábornoknak a craiovai Comitetul Regional elnökségéről való lemondását tudomásul vették.

Gebauer Mario javaslatára az ülés elvileg elhatározta, hogy a játékosokat esetleges balesetek ellen biztosítani fogják. A gyakorlati megoldásról a jövő ülés fog határozni.

A Comitetul Central végül jóváhagyta a kolozsvári február 25-iki kerületi közgyűlésen megjelent választásokat.

Felelős szerkesztő: DR. MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA R.-T.

NYILTTÉR

E rovatért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Simon Béla nevű katonafiának semmiféle adósságért többé felelősséget nem vállalok. Simon Adolf kereskedő, Alsófernezezy.

Rabbiállásra

ezzenel pályázatot hirdet a fogarasi izr. status quo hitközség.

Pályázóktól megkívánjuk a német nyelv tőkletes bírását és bírását az államnyelvnek. Kívánatos volna a magyar nyelv teljes ismerete is, miután magyar hitközségek is tartandók.

Fizetés megegyezés tárgyát fogja képezni, melyhez még 4 szobás lakás, fűtés, villanyvilágítás és a szokásos mellékjuttatás jár.

Pályázatokban megjelölendő: fizetési igény, életkor, családi állapot, valamint a végzett egyházi és világi tanulmányok. Utiköltséget csak a meghívottnak térítünk meg.

Pályázatok 1923 április hó 1-éig küldendők be az előjáróság címére.

Fogaras, 1923 március hó 1.

Thierfeld Mór
hitk. titkár.

Dr. Schul Albert
hitk. elnök.

Megérkezett!

A valódi **משה** (ortodox husvét) **surányi cukor és csakis**

Bermann Wolf

nagykereskedőnél Cluj, Széchenyi-tér 39 alatt kapható.

Husvét egyéb cikkek is már raktáron vannak. Kérek sürgős rendeléseket. 1498

Zsák, Zsineg, Ponyva Havas Dezső Timişoara.

NARANCS CITROM ELÖNYÖS ÁRAK! TELEFON 397

és mindennemű déli gyümölcs, fűszer érkezett

Katz és Bernáth

Cluj, Piata M. Viteazul 22

LANCZET M. FIAI

Import FÜSZER, VAS, RÖVID-ÁRU. Sürgönycim: LANCZET. Telefon interurban 511. Tg.-Mures, 1445 Engros

SZINE

Péntek d. u. 4

alatt. (M)

Péntek este 7

először. 3

37. szám

Szombat d. u.

nap alatt

Szombat este 7

2-odszor.

szám. B.)

Szombat este 1

igazság.

először.

helyeit h.

Vasárnap d. u.

5-odszor.

Vasárnap 7-kor

osztással

helyarák

Vasárnap este

Kigyútt

(Ujdonsá

Étfő: Dupla

helyarák

* Közp

nagy előadás.

A Bajad

záción operette

olyan lázas kiv

A Csárdáskirá

műve példátlan

Európa és Am

színpadjait s m

hogy az utolsó

ujdonsága. Szín

ambícióval kész

zónság elé ker

fogják jstszani

Kolozsvárt a

este, a másik a

a közönség kör

megezen kerest

hogy nem csak

premierét is pr

rendes színház

masabb és érde

az ujdonságot

hasznításokat

premiere helyé

próbák egy lét

lommal az Izs

József dirigálás

Dupla v

előadása a Dup

amely még a h

első darabján

ötletesebb. A h

Erzsi, Táray F

de hálás a fel

finak is. Szor

harmadszor ad

Apollo

nagy sikert ar

leány. Főszerep

Egyeten

Fedorovna No

a bűbajos film

Uránia

Filmközpont

Barberina tánc

és befejező rés

előreláthatólag

rész, mely ren

Zsák

Vétel!

Kölesoninté

saját cégielet

Timisoara-1

Timisoara-1

! Olcsó bev

Feuers

Megér

Vasárnap

nehány mód...
Comitetul...
tudomásul...
elvilleg el...
balesetek...
megoldásról...
kóváhagyta a k...
gyűlésen megej...
ERTON ERNŐ...
ÉR...
felelősséget...
semmi...
nem vál...
lsófernezeley.

asi izr. status...

német nyelv...
államnyelvnek...
nyelv teljes...
zónókatok is...
fogja képezni...
és, villanyvilá...
m jár...
dök: fizetési...
lamint a vég...
ok. Utiköltse...
meg...
1-éig külden...

chul Albert...
k. elnök.

ezett!

fox husvéti...
or és csakis...

n Wolf...
él Cluj, Szé...
latt kapható.

ktáron van...
1498

1374

va...
soara.

LŐNYÓS...
ÁRAK!

TELEFON...
397

nemű deli...
er érkezett

náth

Viteazul 22

FIAT

Engros

ONONONON

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor:

Péntek d. u. 4 és fél-kor: Utazás a föld körül 80 nap alatt. (Második befejező rész.)
 Péntek este 7 és fél-kor: Dupla vagy semmi. (Ujdonság, először. Premiére helyárral. Premiére bérlet 37. szám.)
 Szombat d. u. 4 és fél-kor: Utazás a föld körül 80 nap alatt. (Utolsó filmelőadás.)
 Szombat este 7 és fél-kor: Dupla vagy semmi. (Ujdonság 2-odszor. Rendes helyárral. Napi bérlet 104 szám. B.)
 Szombat este 10-kor: I. Vonós négyes II. Kigyűtt az igazság. III. Színésznépnel szolgálók. (Ujdonság, először. Premiére helyárral. A premiére bérlet helyeit hétfő déli 12 óráig tartja fenn a pénztár.)
 Vasárnap d. u. 3-kor: Rózsika lelkem. (Operett-ujjdonság 5-odszor. Olcsó helyárral.)
 Vasárnap 7-kor: Vig özvegy. (Operett-repriz. Uj szereposztással Sümegi Odön föllépésével. Premiére helyárral. Napi bérlet 105 szám C.)
 Vasárnap este 10 és fél-kor: I. Vonós négyes. II. Kigyűtt az igazság. III. Színésznépnel szolgálók. (Ujdonság 2-odszor. Rendes helyárral.)
 Hétfő: Dupla vagy semmi. (Ujdonság, 3-adszor. Rendes helyárral. Napi bérlet 106 szám A.)

* Központi télikertben minden este 9 órakor nagy előadás. Beléptidj nincs. 1425

A színházi iroda hírei:

A Bajadér. Hetek óta nem volt olyan szenzációs operette-ujjdonság, amelyet az egész közönség olyan izgas kíváncsisággal várt volna, mint a Bajadér. A Csárdáskirálynő Tatarjárás szerzőjének ez az új műve példátlan sikerrel járta be a legkövetkező idők alatt Európa és Amerika minden nagy városának énekes színpadjait s mindenütt az volt az egyhangú vélemény, hogy az utolsó 10 évről nem volt ehhez hasonló operette-ujjdonsága. Színészeink is a legnagyobb kedvvel és ambícióval készültek a Bajadér bemutatására, amelyhez a színház műhelyeiben új kiállítás is készült. Felozza az érdeklődést és a színészek ambícióját az is, hogy valamennyi szerep kettős szereposztásban fog a közönség elé kerülni, sőt a Radjami szerepét négyen fogják játszani. Két teljesen önálló premiére lesz Kolozsvárott a Bajadér-nak: Az egyik csütörtökön este, a másik a rákövetkező hétfő este. Alighogy ennek a közönség között híre ment, a premiére-bérletök tömegesen keresték fel az igazgatóságot azzal az óhajjal, hogy nem csak a csütörtöki premiéret, de a hétfői premiéret is premiére-bérletben adja a színház, mert a rendes színházlátogató közönségnek nincs annál izgalmasabb és érdekesebb szórakozása, mint ugyanazt az ujdonságot más-más szereposztásban látni s összehasonlításokat tenni. A Bajadér öt első előadását premiére helyárral fogják megtartani. A színpadi próbák egy hét óta folynak már rendkívüli szorgalommal az Izsó Miklós rendezése és a Stephanides József dirigálása mellett.

Dupla vagy semmi. Ma este lesz a bemutató előadása a Dupla vagy semmi c. új francia vígjátékának, amely még a Kékszakáll 8-ik felelésénél Alfred Savoir első darabjánál is mulatságosabb, szellemesebb és edetesebb. A három briliáns vezető szerepet Baróti Erzi, Táray Ferencz, Lengyel Vilmos fogják játszani, de hálás a feladata Izsó Miklósnak, Leóveynak, Mihályfinak is. Szombaton este másodszor s hétfőn este harmadszor adják a Dupla vagy semmi-t.

Mozgók műsora:

Apollo mozgóban: pénteken fut utolyára, a nagy sikert aratott amerikai életkép! Viola az apacs-leány. Főszerepben: a szép Vida Dana.

Egyetem mozgóban: péntek-szombaton, Tanja Fedorovna Nogródsky híres regény filmen, főszerepben: a bűbajos filmstar Lya Mara.

Uránia mozgóban: pénteken még a Royal-Filmközpont nagyegő történelmi látványosságának, Barberina táncosnőnek, az első része fut, míg a második és befejező rész, szombaton és vasárnap kerül színpadra, előreláthatólag oly zsúfolt házak mellett, mint az első rész, mely rendkívül tetszett a közönségnek.

Zsák, Ponyva
Vétel! 1424 Eladás!
Kélecsőpintézet javítóműhely saját cégjelölti berendezéssel
Albala Izsó
Timisoara, H. Piata Traian 2. Sörgőnyeim: Albala, Timisoara-Fabrica. Interurban telefon: 60-sz.

! Olcsó bevásárlási forrás! Textil, kötött és rövid áruháza
Feuerstein J.
Cluj, str. Regina Maria 12. 1466

Nagy mennyiségben érkezett:
Maister Lucius és Badische Anilinek

Sósav	valamint minden-
Kénsav	nemű festék- és
Szalmiákszesz	fűszeráru előnyös
Ablaktapasz (git)	árak mellett nagy-
Firnisz	ban és kicsinyben
Tavotta	kaphatók.
Olajok	
Enyv	
Kefearuk	

KALMÁR
Árutorgalmi R.-T. Cluj str. Regina Maria 42

Lang & Comp. termény, liszt, gabona, új és használt zsákok vétele és eladása. Zsákkölcsönzés!
Tg.-Mures-Marosvásárhely. Telefon 289. 1446

BERSON
GUMMISAROK
GUMMITALP
Olcsóbb és tartósabb mint bűri. Legjobban év. nedveszég és hideg ellen!

„Barzel“ Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13
Fierarie 1480 Vasútlelet Telefon 10-49.

ROTTMANN KÁROLY ÉS TÁRSAI R.-T.
KIRÁLYI UDVARI SZÁLLITÓK
GYŰMŐ CSPÁLINKA TERMELES BORNAGYKERESKEDÉS, SZESZSZABADRAKTÁR, SZESZDENATURÁLÓTELEP. 1364
RUM ÉS LIKŐRGYÁR
COGNAC FŐZDE

Tordai Sörgyár Részvénytársaság
Gyár: Torda, telefon 5. Főraktár: Cluj, Calea Dorobanților 11. Telefon 394

KORONA a legizletesebb világos sör
GLORIA duplamaláta tápsör
Elismert legjobb minőség!

1447
Erdélynek legdasabban felszerelt rövid, nürnbergi-, diszmű- és játékaru nagykereskedése
Nussbaum Testvérek
Targu-Mures — Marosvásárhely
Telefon interurban 200. Telefon interurban 200.
Eladás csak viszonteladóknak.

Megérkeztek !! 1466 Lloyd 1410 Tavaszai női kabátmodell ujdonságok! **Megérkeztek !!**
Vasárnap délután divatkiállítás! **BAUMZWEIG** női és férfi konfekció üzletében Uránia mozgóval szemben
Calea Regele Ferdinand 34

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 lei. — Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lei. — Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lei. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bant bélyegköltésig fizetendő.

Szoba konyhás lakáso-mat elcserélném 2 szoba konyhás lakásra magas ráfizetéssel. Ajánlatokat „Reálfizetek” jellegre Lloyd Express Szentegyház-utca 4. továbbít. 5252

Üveges és rácsos ajtó eladó. Megtekinthető str. Cotija 5. (Forduló-u.) 5253

Komolyabb életfeltö-gású izr., finomlelkű, tetőtől-talpig uriemberrel óhajtt levelezni urileány. Leveleket „Fő az egyéniség” jellegre a kiadóba. 5248

Szakképzett segédet keresünk azonnali belépésre. Románul tudók előnyben. Ajánlatok Gridl & Salamon cipőruházata Máramarosziget — küldendők. 5239

Pászkasütést vállal Weisz Pata-u. 27. 5254

Keresek azonnali belépésre egy ügyes fiatal embert, ki a pubafa-szakmában mint detallista teljes jártassággal bír, valamint perfekt könyvelő is. Román nyelv megkívántatik. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével Kornreich Manó fakeskedő Bala-Mare címre kérek. 5240

Rőfös kereskedőségé azonnali felvétetik. Kíratrendező előnyben. Szombaton zárva. Moskovitz Jakab divatruházata Kolozsvár, C. Reg. Ferd. 21. 5246

שאלות ותשובות Szálámit postán utánvét mellett pontosan szállít **Winkler Nóra szálámigyára** Cluj, Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39 sz. Tel. 12-90. Árjegyzék és kérésre ingyen kivánatra ingyen

ÉKSZERÁRUGYAR ELŐS ERDÉLYRÉSZI TEL. INTERURBAN 2-18 Sürgőnycim JUVAERE Cluj Cluj, Strada Xenophon (volt Szappan-utca) Ékszerárugyár és nagykereskedés 1368

VESZ: legmagasabb VÁLLAL: mindenmü árban mindenmü brilliáns munkát, já-arany és ezüstöt vitást és alakítást

Gyárt és elad mindenmü ékszerárukat

Vésnökü műterem Fogászati arany és forrasztó. Arany és ezüst huzalok és lemezek. Csak viszonteladók részére!

Gyári telefon 596 Üzleti telefon 515 Interurbantelefon 596

LEBEDAS.A.

Első romániai villangerőre berendezett ágyneműgyár

Készítünk: Paplanokat, vatta, gyapju és pihetőtelékekkel a legelőcsőbb kivitelű a legfinomabb kivitelű, továbbá matracokat, párnákat és mindenmü ágyneműket.

Vállalunk: kórházi, közintézeti, valamint szállodai felszerelések szállítását, továbbá mindenmü átalakításokat. Villanyerőre berendezett tollfosztó gépkönn bármily mennyiségű tollfosztást, tisztítást.

Veszünk: minden mennyiségben lészört, disznósörzt, kecskesörzt, gyapjut és tollat. Mintát ármezjelöléssel (ab cluji állomás) kérünk küldeni.

Eladunk: mindenmü tisztított és szortírozott tollfélék, seegras, afric (tengeri fü), gyapjut (fészülve) nagyban és kicsinyben.

Eredeti gyári árak!

Gyár: Cluj-Kolozsvár, strada Jasilor (volt Nagyszamos-utca) 14. Üzlet: Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 10. Telefon 515. 1355

Jdeál

Törv. védve

*Ma feltűnő sima az arcom!!
Igen, mert Reszling fele
Jdeál kés nélküli beret-
való porral beretvalhozlam!!*

Mégis csak legjobb a „RASOL IDEAL” készítmény borotváló por, amely az ország legregibb gyártmánya.

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4 és 1/2 kg.-os szép kivitelű csomagolásban. 1481

5 kg. vétel franco-franco lei 120.—, kisebb mennyiségben lei 28.— kg.-kint. Hozzávaló csontrés darabonkint lei 15.—

Óvatoskodjunk az ártalmas összetételekből összeállított utánzatoktól. Csak az „Ideal” felírás a valódi, melynek jóságáért felelősséget vállalok.

Reszling József fodrász
Cluj, C. R. Ferd. 30. (a nagy vashíd mellett)

AZ IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK R.-T.

1470 Strada Regina Maria (Deák F.-u.) 49

ELVÁLLAL: Magyarország, Németország és Csehszlovákiába napi vagy fix ár mellett **ÁTUTALÁSOKAT**

Lupényi kőszövet darabos rostált alna és apró eredeti bányában — prompt szállít

RÓZSA & FEHÉR

Timisoara az Urikány-Zsilvölgyi Kőszövetgyár Rt.-társ. Bányát és Délerdély kizárólagos képviselője **Petroşeni** Interurban telefon No. 41

KÁVÉ, TEA érkezett és csak nagyban kapható

Mandula Jenő és Marcel

gyarmatárak bizományi lerakatában Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferd. 48. Interurban telefon 11-60

Használt gépeket vesz, mindenféle javított gépeket szállít és javításokat eszközöl:

Hoffmann Sándor okl. gépészmérnök Cluj

Telefon 919 Székely-ut 2. szám Telefon 919

Hercules gyermek-kocsi-gyár modelljeinek gyári lerakata: **Szentegyház-u. 8**

Gyermek-kocsik, BABY kelengyék, Tetra árak!

Gyári árak! 1456 Lloyd 1208

Vidékre gyermek-kocsi-árjegyzék díjtalanul